

2. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 р. № 2469-VIII. *Відомості Верховної Ради України*, 2018, № 31, ст. 241.

3. Білоус В.Т., Тернушак М. М. Правові гарантії фінансової безпеки з надання допомоги Україні після війни. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 8. С. 5–9.

4. Рікардо Джуччі, Фолькер Хенке. Значення ринку страхування для економічного розвитку в Україні: аналіз та рекомендації для економічної політики. *Страхова справа*. 02.01.2005.

5. Полторак А. С. Фінансова безпека держави в умовах глобалізації: теорія, методологія та практика : монографія. *МНАУ*, 2019. 463 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-493-1-41>

ADMINISTRATIVE LAW REGULATION OF PUBLIC RELATIONS IN THE FIELD OF INFORMATION TECHNOLOGY USE

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Serebro M. V.

*Postdoctoral Student
Uzhhorod National University
Uzhhorod, Ukraine*

Серебро М. В.

*докторант
Ужгородський національний
університет
м. Ужгород, Україна*

Інформаційні технології в сучасному світі розвиваються із вражаючою швидкістю, охоплюючи практично всі сфери суспільних відносин. Фактично відбувається цифровізація суспільного життя і створення паралельного матеріальному світу цифрового виміру, в якому зберігається інформація про все та про всіх.

Науковці визначають інформаційні технології (скорочено – ІТ; використовується також загальніший термін інформаційно-комунікаційні технології (information and communication technologies, ICT) як систему методів, процесів та способів використання обчислювальної техніки і систем зв'язку для створення, збору,

передачі, пошуку, оброблення та поширення інформації з метою ефективної організації діяльності людей [1].

Теоретики права, науковці у сфері державного управління та вчені-адміністративісти приділяють значну увагу правовому регулюванню інформаційних відносин в цілому та адміністративно-правовим засадам функціонування та розвитку інформаційних технологій зокрема.

Так, варто звернути увагу на роботи Д. Біленької «Адміністративно-правове регулювання інформаційних відносин в Україні» [2], О. Берназюка «Цифрові технології у праві: сучасний погляд у майбутнє» [3], Т. Ковальнової та О. Гунбіної «Правові проблеми надання адміністративних послуг з використанням інтернет-технологій» [4], О. Комарова «Адміністративно-правовий статус суб'єктів здійснення цифрової трансформації регіону» [5], А. Краковської та М. Бабик «Цифровізація адміністративних послуг в Україні: проблеми та перспективи розвитку» [6], А. Омельченка «Суспільні відносини у сфері цифровізації як предмет правового регулювання» [7], Р. Стефанчука «Інформаційні технології та право: quo vadis?» [8], І. Тищенкою «Адміністративні процедури надання електронних публічних послуг публічною адміністрацією в Україні» [9].

Отже, суспільні відносини пов'язані із використанням інформаційних технологій потребують належного правового врегулювання, адже цифровізація як глобальний процес відкриває доступ до персональних даних, комерційної інформації, інформації з обмеженим доступом та інформації, обіг якої обмежений законом.

Так, до сучасних актуальних проблем правового регулювання суспільних відносин у сфері використання інформаційних технологій слід віднести:

- захист персональних даних, а також інформації, яка відноситься до державної чи комерційної таємниці від так званих хакерських атак;
- протидію поширенню в Інтернеті культу насильства та жорстокості, дитячої порнографії та іншого забороненого законом контенту;
- запобігання використанню соціальних мереж, месенджерів для забезпечення діяльності злочинних організацій, включаючи терористичні та радикальні організації;
- протидію поширенню спаму – інформації, яка забруднює цифровий простір та ускладнює роботу інформаційних систем, органів публічної адміністрації;
- використання інформаційних технологій та відповідних потужностей для так званого майнінгу – забезпечення функціонування криптовалютних платформ, що перевантажує електричні мережі та часто призводить до нецільового використання технологічних потужностей;

– забезпечення збереження цінної інформації на альтернативних цифрових носіях з метою її захисту від втрати, знищення (стирання);

– правове регулювання електронної торгівлі, включаючи питання її обліку, визначення вартості цифрових продуктів, оподаткування тощо (комп'ютерна програма може коштувати набагато більше, ніж декларується її автором чи покупцем);

– захист прав і свобод учасників інформаційних відносин від неправих посягань: кіберзлочинності, булінгу тощо;

– захист інтелектуальної власності, авторських прав в Інтернет.

Таким чином, інформаційні технології – є складним та багатогранним об'єктом адміністративно-правового регулювання, що потребує особливої уваги органів публічної адміністрації, включаючи органи правопорядку.

За останні роки національними органами публічної адміністрації прийнято чимало нормативно-правових актів, якими врегульовано різні аспекти використання та розвитку інформаційних технологій.

Так, правовою основою процесів цифровізації в Україні є закони України «Про електронні документи та електронний документообіг» [10], «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» [11], «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» [12], «Про Національну програму інформатизації» [13], «Про цифровий контент та цифрові послуги» [14], «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу «Цифрова Європа» (2021–2027)» [15].

Деталізація правового регулювання у сфері використання інформаційних технологій здійснюється на рівні підзаконних нормативно-правових актів. Як приклад – «Засади реалізації органами виконавчої влади принципів державної політики цифрового розвитку», затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 2019 р. № 56 [16].

Проте, значна кількість вищеназваних актуальних питань правового регулювання суспільних відносин у сфері використання та розвитку інформаційних технологій потребує оперативного вирішення, що актуалізує потребу наукових пошуків у даному напрямку та обумовлює перспективність окремого дослідження інформаційних технологій як об'єкту адміністративно-правового регулювання.

Література:

1. Плєскач В.Л., Затоначька Т.Г. Інформаційні системи і технології на підприємствах : підручник. К. : Знання, 2011. 718 с.

2. Біленська Д. О. Адміністративно-правове регулювання інформаційних відносин в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2016. 20 с.

3. Берназюк О. О. Цифрові технології у праві: сучасний погляд у майбутнє : монографія. Ужгород : Гельветика, 2020. 525 с.

4. Ковальова Т. В., Гунбіна О. В. Правові проблеми надання адміністративних послуг з використанням інтернет-технологій. *Наукові перспективи. Серія «Право»*. 2021. № 9(15). С. 260–271. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/download/483/486>

5. Комаров О. В. Адміністративно-правовий статус суб'єктів здійснення цифрової трансформації регіону. *Юридична наука*. 2020. № 12 (114). С. 122–128.

6. Краковська А. Є., Бабик М. К. Цифровізація адміністративних послуг в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія «Право»*. 2022. Випуск 70. С. 329–334.

7. Омельченко А. В. Суспільні відносини у сфері цифровізації як предмет правового регулювання. *Юридична Україна*. 26.12.2023. DOI 10.37749/2308-9639-2023-10(250)-5

8. Стефанчук Р. Інформаційні технології та право: quo vadis? *Право України*. 2018. № 1. С. 30–50.

9. Тищенко І. О. Адміністративні процедури надання електронних публічних послуг публічною адміністрацією в Україні. *Форум права. Юридичний форум*. 2017. № 2. С. 124–129.

10. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 р. № 851-IV. Дата оновлення: 31.12.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>

11. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 5 жовтня 2017 р. № 2155-VIII. Дата оновлення: 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (дата звернення: 01.06.2024).

12. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 15 липня 2021 р. № 1667-IX. Дата оновлення: 01.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text> (дата звернення: 01.06.2024).

13. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 1 грудня 2022 р. № 2807-IX. Дата оновлення: 01.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#n191> (дата звернення: 01.06.2024).

14. Про цифровий контент та цифрові послуги: Закон України від 10 серпня 2023 р. № 3321-IX. Дата оновлення: 02.03.2024. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3321-20#Text> (дата звернення: 01.06.2024).

15. Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу «Цифрова Європа» (2021-2027): Закон України від 23 лютого 2023 р. № 2926-IX. Дата оновлення: 01.04.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2926-20#Text> (дата звернення: 01.06.2024).

16. Деякі питання цифрового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2019 р. № 56. Дата оновлення: 30.06.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.06.2024).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-493-1-42>

FUNCTIONS OF ADMINISTRATIVE LAW REGULATION OF THE ACTIVITIES OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE UNDER THE LEGAL REGIME OF MARTIAL LAW

ФУНКЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Forostian O. S.

*Postgraduate Student at the Department
of Public Management and
Administration,
National Academy of Internal Affairs
Kyiv, Ukraine*

Форосян О. С.

*аспірант кафедри публічного
управління та адміністрування
Національна академія внутрішніх
справ
м. Київ, Україна*

Слід звернути увагу на те, що надання адміністративно-правової характеристики регулювання діяльності Національної поліції України в умовах дії правового режиму воєнного стану передбачає необхідність аналізу структурних компонентів відповідного процесу до кола яких входять, як обов'язкові так і факультативні елементи. Функції, як один із основних елементів механізму адміністративно-правового регулювання органів державної влади є чи не найважливішим його складником, оскільки їх діяльність має бути впорядкованою та систематизованою та не поглинати компетенцію інших державних інституцій, що власне й указується в категорії функцій. Крім цього, слід підкреслити, що функції є одним із найбільш динамічних